

Informacja o sytuacji KIP i BUP w IV kwartale 2014 r.

stan na dzień 20 kwietnia 2015 roku

**URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
DEPARTAMENT BANKOWOŚCI KOMERCYJNEJ I SPECJALISTYCZNEJ
ORAZ INSTYTUCJI PŁATNICZYCH**

WARSZAWA, 2015

Spis treści

A. Streszczenie	3
B. Biura usług płatniczych (BUP)	7
I. Charakterystyka transakcji płatniczych BUP w IV kwartale 2014 r.	7
1. Liczba i wartość transakcji płatniczych	7
2. Zabezpieczenia (polisy/gwarancje) transakcji realizowanych przez BUP	9
II. Działania nadzorcze wobec BUP	12
C. Krajowe instytucje płatnicze (KIP)	13
I. Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP	13
II. Charakterystyka krajowych instytucji płatniczych	15
GRUPA A	15
Krajowe instytucje płatnicze, które jednocześnie działają jako agent rozliczeniowy na podstawie zgody Prezesa NBP (kapitał założycielski w kwocie co najmniej 125 tys. EUR):	15
GRUPA B	15
Krajowe instytucje płatnicze, które świadczą kilka usług płatniczych (kapitał założycielski w wysokości co najmniej 125 tys. EUR):	15
Oney Polska S.A.	15
GRUPA C	16
Krajowe instytucje płatnicze, które świadczą wyłącznie usługę przekazu pieniężnego (kapitał założycielski w wysokości co najmniej 20 tys. EUR):	16
Monetia Sp. z o. o.	16
III. Informacja o sytuacji finansowej KIP	16
1. Fundusze własne krajowych instytucji płatniczych	16
2. Wartość posiadanych środków pieniężnych	18
3. Informacja o wykonanych transakcjach płatniczych	18

Informacja o sytuacji KIP i BUP w IV kwartale 2014 r.

stan na dzień 20 kwietnia 2015 roku

A. Streszczenie

Materiał zawiera informacje o liczbie i wartości transakcji biur usług płatniczych (dalej: BUP) i krajowych instytucji płatniczych (dalej: KIP), zrealizowanych w IV kwartale 2014 r.

Analiza danych sprawozdawczych, przesłanych przez biura usług płatniczych oraz krajowe instytucje płatnicze za IV kwartał 2014 r. została przedstawiona wg stanu na dzień 20 kwietnia 2015 r.

W celu wydłużenia horyzontu oceny zachodzących zmian, analiza danych sprawozdawczych za IV kwartał 2014 r. oraz cały rok 2014 została uzupełniona o informacje obejmujące kolejno I, II i III kwartał 2014 r., a w części zakresów także o dane za IV kwartał 2013 r.

Najważniejsze informacje dotyczące BUP:

- 1) **Za 2014 r. 1 356 biur usług płatniczych było zobowiązanych do przesłania rocznej informacji sprawozdawczej do KNF.** Do dnia 20 kwietnia 2015 r. informację sprawozdawczą za rok 2014 przesłało do KNF 1 107 biur (81,6%). Za 2013 r. informację roczną przekazały 1 053 biura z 1 315 wpisanych do rejestru (80,1%).
- 2) **W całym 2014 r. biura usług płatniczych zrealizowały 33,2 mln przekazów pieniężnych o łącznej wartości 5,2 mld zł.** Przeciętnie jedno biuro wykonało transakcje o wartości 4,7 mln zł, a średnia wartość przekazu wyniosła 155,7 zł. W 2013 r. BUP-y zrealizowały 34,3 mln przekazów o wartości 5,4 mld zł. Przeciętna wartość transakcji wykonanych przez jedno biuro wyniosła 5,2 mln zł, natomiast wartość jednego przekazu pieniężnego wyniosła 158,2 zł.
- 3) **Do dnia 20 kwietnia 2015 r. sprawozdania za IV kwartał 2015 r. przesłało do KNF 1 156 biur usług płatniczych (85,3%) spośród 1 356 podmiotów objętych tym obowiązkiem.**
Dla porównania do 4 grudnia 2014 r. sprawozdania za III kwartał 2014 r. przesłały do KNF 1 062 biura usług płatniczych (78,3%) spośród 1 356 podmiotów objętych tym obowiązkiem, do 8 września 2014 r. sprawozdania za II kwartał 2014 r. przesłało do KNF 1 041 biur usług płatniczych (78%) spośród 1 336 podmiotów objętych tym obowiązkiem, do 2 czerwca 2014 r. za I kwartał 2014 r. informacje sprawozdawcze przesłało 1 037 biur (77,9%) spośród 1 331 zarejestrowanych, do 3 kwietnia 2014 r. za IV kwartał 2013 r. informacje sprawozdawcze przesłało 1 086 biur (82,6%) z 1 315 zarejestrowanych.
- 4) Ilość zrealizowanych przekazów pieniężnych w IV kwartale 2014 r. (łącznie 8,8 mln przekazów) była wyższa niż w I, II i III kwartale 2014 r., ale niższa niż w IV kwartale 2013 r., a ich łączna wartość wyniosła 1,4 mld zł.

W III kwartale 2014 r. zrealizowano 8,2 mln przekazów o łącznej wartości 1,3 mld zł, w II kwartale 2014 r. zrealizowano 8,5 mln przekazów pieniężnych o łącznej wartości 1,4 mld zł,

w I kwartale 2014 r. zrealizowano 8,7 mln przekazów pieniężnych o łącznej wartości 1,4 mld zł, a w IV kwartale 2013 r. zrealizowano 9,0 mln przekazów o łącznej wartości 1,4 mld zł.

- 5) Średnia wartość pojedynczej transakcji płatniczej w IV kwartale 2014 r. wyniosła dla BUP 156,4 zł.
- 6) Do dnia 20 kwietnia 2015 r. z obowiązków wobec KNF nie wywiązało się:
 - a. 249 biur usług płatniczych (18,4% BUP wpisanych do rejestru KNF do końca 2014 r.), które nie przesłały informacji o liczbie i wartości wykonanych przekazów pieniężnych za cały 2014 r.;
 - b. 200 biur usług płatniczych (14,7% BUP wpisanych do rejestru KNF według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r.), które nie przesłały KNF informacji o liczbie i wartości wykonanych przekazów pieniężnych za IV kwartał 2014 r.;
 - c. 390 biur usług płatniczych (28,8% BUP wpisanych do rejestru KNF na dzień 31 grudnia 2014 r.), które nie przesłały KNF zawartej albo wznowionej umowy ubezpieczenia albo umowy gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej.

141 BUP nie wywiązało się jednocześnie z obu ww. obowiązków wynikających z uup.

- 7) Biura usług płatniczych, które przekazały informacje sprawozdawcze za IV kwartał 2014 r. i jednocześnie posiadały zabezpieczenia (umowy ubezpieczenia albo gwarancji), zrealizowały przekazy pieniężne o średniej miesięcznej wartości 388,1 mln zł ogółem (łączna wartość zabezpieczeń wyniosła 27,7 mln zł), **co oznacza, że średni miesięczny poziom pokrycia zabezpieczeniem zrealizowanych w tym okresie przez BUP transakcji płatniczych wyniósł 7,1%.**

W III kwartale 2014 r. średnia miesięczna wartość przekazów wynosiła 366,3 mln zł, wartość zabezpieczeń 26,7 mln zł, a miesięczny poziom ochrony 7,3%. W II kwartale 2014 r. średnia miesięczna wartość przekazów wynosiła 427,5 mln zł, wartość zabezpieczeń 28,9 mln zł, a miesięczny poziom ochrony 6,8%. W I kwartale 2014 r. średnia miesięczna wartość przekazów wynosiła 430 mln zł, wartość zabezpieczeń 28,2 mln zł, a miesięczny poziom ochrony 6,6%. W IV kwartale 2013 r. średnia miesięczna wartość przekazów wynosiła 408 mln zł, wartość zabezpieczeń 26,8 mln zł, a miesięczny poziom ochrony 6,6%.

- 8) Prace nad nowelizacją ustawy o usługach płatniczych, w szczególności w zakresie zmiany formy i zakresu nadzoru nad biurami usług płatniczych, są w toku (kolejny projekt założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych został przekazany przez Ministerstwo Finansów do Komitetu Stałego Rady Ministrów w dniu 2 kwietnia 2015 r.).

Wnioski dotyczące BUP

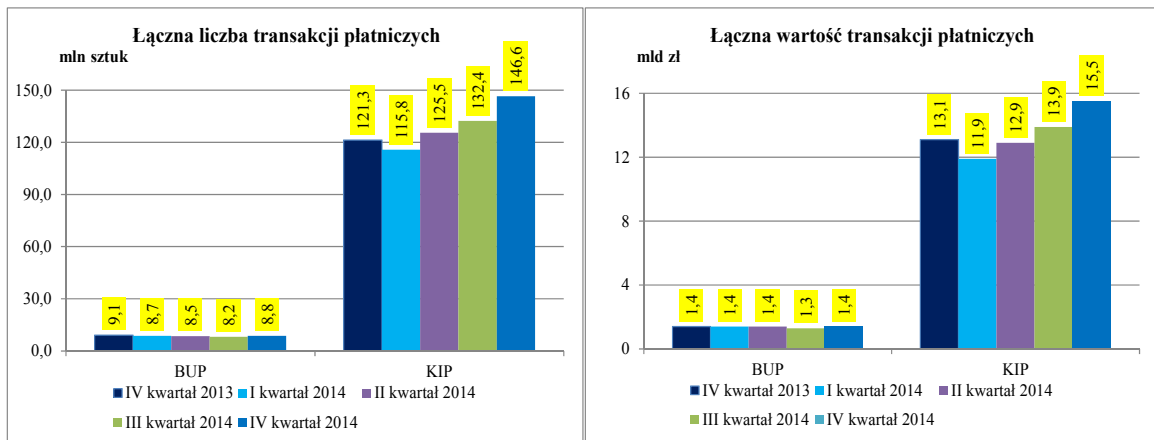
- 1) W IV kwartale 2014 r. średni poziom zabezpieczenia realizowanych przez BUP transakcji w okresie miesięcznym (7,1%) był niższy od III kwartału 2014 r. (w którym wyniósł 7,3%), ale zarazem najwyższy za okresy od IV kwartału 2013 r. (6,6%) do II kwartału 2014 r. (6,8%).
- 2) Kolejne okresy sprawozdawcze potwierdzają fakt, że znaczna grupa biur usług płatniczych przekazuje wymagane na podstawie uup okresowe informacje sprawozdawcze do KNF ze znacznym opóźnieniem albo nie wypełnia tego obowiązku.
- 3) Zgodnie z uup, standardowe działania nadzorcze podejmowane przez KNF względem biur usług płatniczych obejmują następujące czynności:

- monitorowanie terminowości przekazywania KNF kwartalnych informacji sprawozdawczych;
- monitorowanie przestrzegania obowiązku ochrony środków klientów (umowy ubezpieczenia albo gwarancji, terminowa realizacja transakcji);
- informowanie BUP o obowiązku ograniczenia skali działalności albo konieczności przekształcenia się w KIP w razie identyfikacji przekroczenia przez biuro ustawowego limitu miesięcznych obrotów w wysokości 500 tys. EUR (w IV kwartale 2014 r., podobnie jak w III kwartale, nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnego przez przepisy uup limitu transakcji za okres ostatnich 3 miesięcy);
- kierowanie zaleceń do BUP, co do których na podstawie realizowanych cyklicznie badań ankietowych ustalono, że uzyskują ujemny wynik finansowy z tytułu prowadzenia działalności innej niż świadczenie usług płatniczych albo nie wykazują przychodów z tytułu prowadzenia działalności innej niż świadczenie usług płatniczych;
- monitorowanie terminowości przekazywania odbiorcom środków powierzanych BUP przez klientów w celu realizacji zleceń; do biur usług płatniczych, które w badaniach ankietowych zadeklarowały, że przekazują środki pieniężne na rachunek odbiorcy lub dostawcy odbiorcy w terminie powyżej 2 dni roboczych (co pozostaje w bezpośredniej sprzeczności z uregulowaniami uup), wysyłane są pisma informujące o obowiązku przestrzegania terminów przekazywania środków odbiorcy lub dostawcy odbiorcy, o których mowa w przepisach w uup.

Informacje i wnioski dotyczące KIP

- 1) W IV kwartale 2014 r. KNF udzieliła 3 zezwoleń na prowadzenie działalności w charakterze krajowej instytucji płatniczej. Tym samym, na koniec grudnia 2014 r. zezwolenia posiadało łącznie 28 KIP.
- 2) Łączna liczba i wartość transakcji, zrealizowanych w IV kwartale 2014 r. przez 26 KIP była znacząco wyższa aniżeli skala działalności zrealizowanej w tym okresie łącznie przez 1 156 BUP. Wraz z uzyskiwaniem przez kolejne podmioty zezwoleń na działalność w charakterze krajowych instytucji płatniczych, w kolejnych kwartałach systematycznie i dynamicznie wzrasta dysproporcja pomiędzy łączną skalą działalności KIP a BUP, mierzoną ogólną liczbą i wartością realizowanych przez te podmioty transakcji.
- 3) Średnia wartość pojedynczej transakcji płatniczej w IV kwartale 2014 r. wyniosła dla KIP 106 zł (wobec 105 zł w III kwartale, 103 zł w II kwartale i 102 zł w I kwartale 2014 r.).
- 4) Zgodnie z uregulowaniami uup, wysokość funduszy własnych krajowej instytucji płatniczej nie może być niższa od minimalnej wartości kapitału założycielskiego, jaka wymagana jest do skutecznego wystąpienia z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze KIP albo kwoty obliczonej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2011 r. w sprawie metody obliczania kwoty, o której mowa w art. 76 ust. 4 pkt 2 ustawy o usługach płatniczych.
- 5) Z analizy danych sprawozdawczych KIP za poszczególne kwartały 2014 r. i 2013 r. wynika, że kapitały założycielskie krajowych instytucji płatniczych kilkakrotnie przewyższają

ustawowe minimum. Wyraźnie widoczna jest w tym obszarze dominacja kilku KIP o ugruntowanej pozycji na rynku usług płatniczych, prowadzących działalność na szeroką skalę.

- 6) Prócz weryfikacji standardowej sprawozdawczości, dotyczącej liczby i wartości zrealizowanych transakcji, KNF koncentruje się również na analizie osiągniętych przez KIP wyników finansowych w kontekście ich zgodności z przedstawionymi na etapie postępowania licencyjnego planami finansowymi.

B. Biura usług płatniczych (BUP)

I. Charakterystyka transakcji płatniczych BUP w IV kwartale 2014 r.

1. Liczba i wartość transakcji płatniczych

Na koniec 2014 r. 1 356 biur usług płatniczych było zobowiązanych do przesłania rocznej informacji sprawozdawczej do KNF.

Do dnia 20 kwietnia 2015 r. informację za cały 2014 r. przesłało 1 107 biur usług płatniczych (81,6%). Za 2013 r. informację roczną przekazały 1 053 biura z 1 315 wpisanych do rejestru (80,1%).

W całym 2014 r. biura usług płatniczych zrealizowały 33,2 mln przekazów pieniężnych o łącznej wartości 5,2 mld zł (przeciętnie jedno biuro w 2014 r. wykonało transakcje o wartości 4,7 mln zł, a średnia wartość przekazu wyniosła 155,7 zł). W 2013 r. BUP-y zrealizowały 34,3 mln przekazów o wartości 5,4 mld zł (średnia wartość transakcji zrealizowanej przez jedno biuro wyniosła 5,2 mln zł, a wartość jednego przekazu pieniężnego – 158,2 zł).

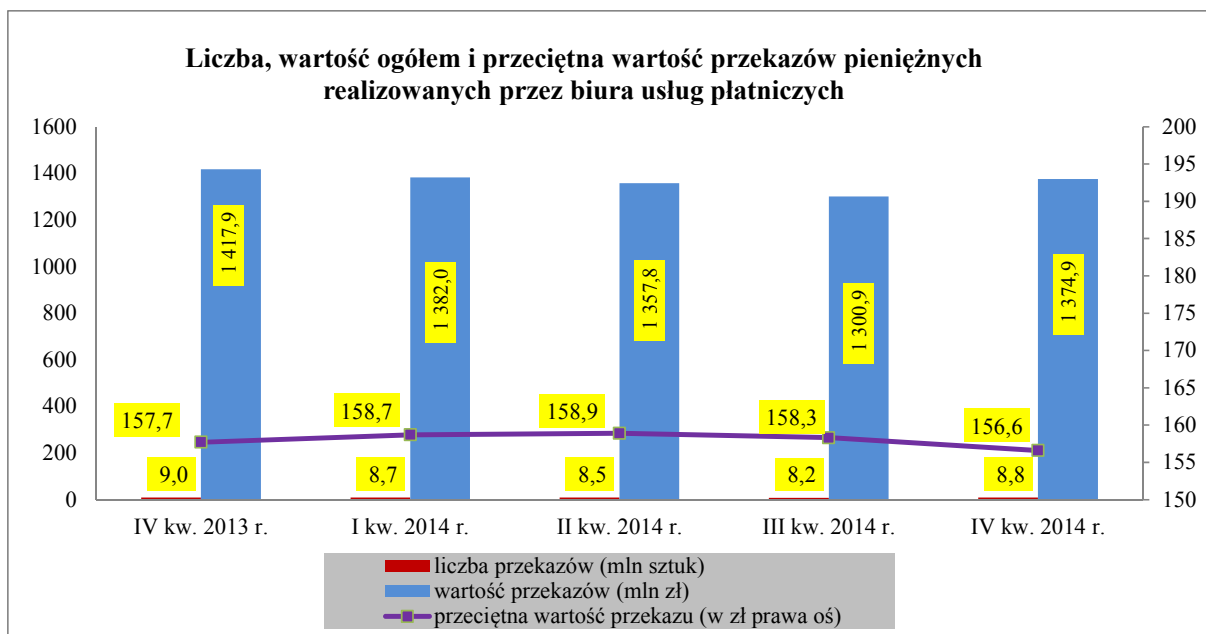
Na koniec IV kwartału 2014 r. 1 356 biur usług płatniczych było zobowiązanych do przekazania KNF informacji o liczbie i wartości zrealizowanych przekazów pieniężnych. Do dnia 20 kwietnia 2015 r. ww. informacje przesłały 1 156 biura (w tym 30 biur przekazało do KNF informacje ze wskazaniem zerowych wartości, z adnotacją, że pomimo wpisu do rejestru nie rozpoczęły świadczenia usług płatniczych). Natomiast 200 biur nie przesłało ww. informacji.

Z dostarczonych KNF danych wynika, że biura usług płatniczych wykonały w IV kwartale 2014 r. 8,8 mln transakcji płatniczych o łącznej wartości 1,4 mld zł.

Średnia wartość jednego przekazu pieniężnego wyniosła 156,4 zł.

Realizacja obowiązków sprawozdawczych przez biura usług płatniczych

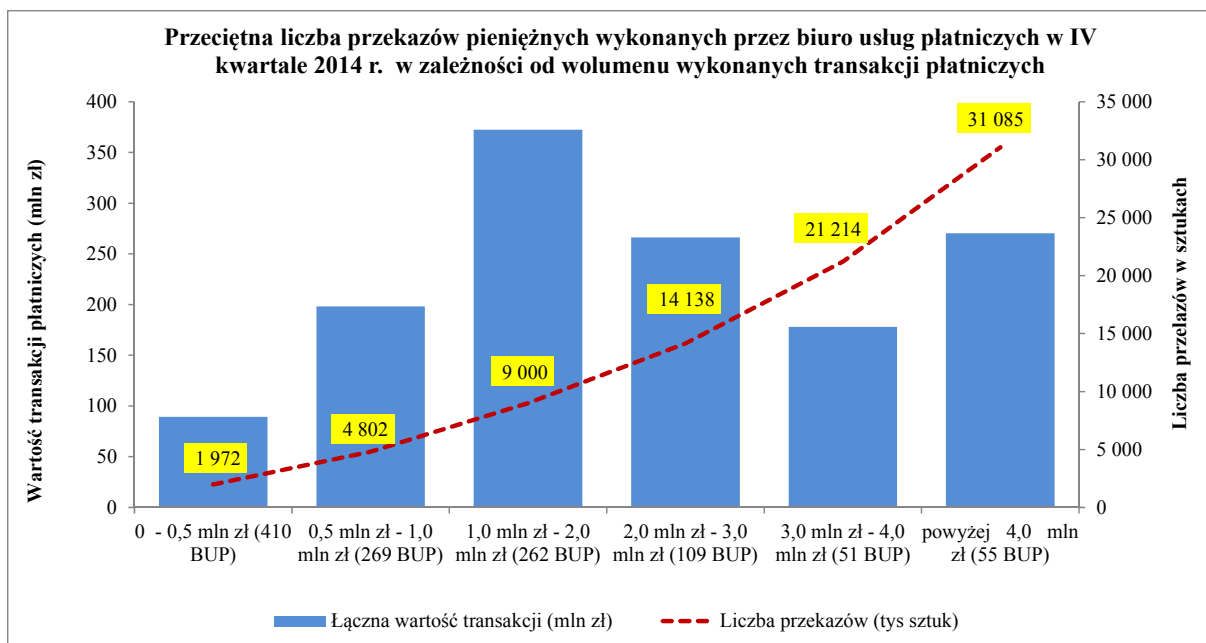
Wyszczególnienie	IV kw. 2013 r.	I kw. 2014 r.	II kw. 2014 r.	III kw. 2014 r.	IV kw. 2014 r.
Liczba biur, które powinny przesłać informację	1 315	1 331	1 336	1 356	1 356
Liczba biur, które przesłały informację	1 086	1 037	1 041	1 062	1 156
Liczba biur, które nie przesłały informacji	229	294	295	294	200
% BUP które przesłały informację	83	78	78	78	85

Przeciętnie w IV kwartale 2014 r. jedno biuro usług płatniczych wykonało transakcje płatnicze o wartości 1 189 tys. zł (w III kwartale 2014 r. 1 225 tys. zł, w II kwartale 1 304 tys. zł, w I kwartale 1 333 tys. zł, a w IV kw. 2013 r. 1 329 tys. zł).

Biura usług płatniczych według wartości zrealizowanych przekazów pieniężnych

		0 - 0,5 mln zł	0,5 mln zł - 1 mln zł	1 mln zł - 2 mln zł	2 mln zł - 3 mln zł	3 mln zł - 4 mln zł	powyżej 4 mln zł
Liczba biur	IV kw. 2014	410	269	262	109	51	55
	III kw. 2014	350	256	247	113	44	52
	II kw. 2014	344	238	236	113	55	55
	I kw. 2014	326	256	233	110	50	62
	IV kw. 2013	338	270	240	117	59	62
Wartość wykonanych przekazów (mln zł)	IV kw. 2014	89,4	198,3	372,5	266,3	178,1	270,4
	III kw. 2014	81,1	186,1	352,0	276,1	152,0	253,6
	II kw. 2014	84,9	173,3	331,2	271,2	189,3	307,8
	I kw. 2014	75,1	190,5	333,5	265,8	171,0	345,6
	IV kw. 2013	77,8	201,7	333,2	280,1	198,6	349,2
Udział liczby biur w wartości wykonanych przekazów (%)	IV kw. 2014	6,5	14,4	27,1	19,4	13,0	19,7
	III kw. 2014	6,2	14,3	27,1	21,2	11,7	19,5
	II kw. 2014	6,3	12,8	24,4	20,0	13,9	22,7
	I kw. 2014	5,4	13,8	24,1	19,2	12,4	25,0
	IV kw. 2013	5,4	14,0	23,1	19,4	13,8	24,2
Udział narastająco (%)	IV kw. 2014	6,5	20,9	48,0	67,4	80,3	100
	III kw. 2014	6,2	20,5	47,6	68,8	80,5	100
	II kw. 2014	6,3	19,1	43,5	63,4	77,4	100
	I kw. 2014	5,4	19,2	43,4	62,6	75,0	100
	IV kw. 2013	5,4	19,4	42,5	62,0	75,8	100

Z danych sprawozdawczych biur usług płatniczych za IV kwartał 2014 r. wynika, że 679 biur¹ (59%) zrealizowało 2,1 mln przekazów pieniężnych w przedziale do 1 mln zł, w łącznej wysokości 287,7 mln zł (przeciętnie jedno biuro wykonało 3 093 przekazów, średnio 62 przekazy dziennie) natomiast 55 biur zrealizowało 1,7 mln przekazów pieniężnych o wartości powyżej 4 mln zł, w łącznej wysokości 270,4 mln zł (przeciętnie jedno biuro wykonało 31 085 przekazów, średnio 518 przekazów dziennie). W IV kwartale 2014 r., podobnie jak w III kwartale ubiegłego roku nie odnotowano przypadków przekroczenia kwartalnego limitu wartości transakcji w wysokości 1,5 mln EUR.

W przypadku dominującej części biur usług płatniczych (846) przeciętna wartość przekazu mieściła się w przedziale od 100 zł do 200 zł, w 53 BUP wyniosła poniżej 100 zł, a w pozostałych 227 BUP - powyżej 200 zł, przy czym w 4 z nich średnia wartość przekazu wyniosła od 3,7 tys. zł do 6,7 tys. zł.

2. Zabezpieczenia (polisy/gwarancje) transakcji realizowanych przez BUP

Na dzień 20 kwietnia 2015 r. KNF była w posiadaniu 14 ważnych umów gwarancji bankowych albo ubezpieczeniowych oraz 952 umów ubezpieczenia otrzymanych od biur usług płatniczych, wpisanych do rejestru KNF – wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. Z kolei 390 biur usług płatniczych nie przesłało KNF zawartych albo wznowionych umów ubezpieczenia ani umów gwarancji bankowych albo ubezpieczeniowych.

Większość przekazanych przez biura usług płatniczych do KNF umów ubezpieczeniowych została wystawiona przez dwa działające na polskim rynku towarzystwa ubezpieczeniowe. Polisy te spełniają warunki określone w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 24 września 2014 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia biur usług płatniczych wymaganego w związku z wykonywaniem transakcji płatniczych wynikających z umowy o świadczenie usług płatniczych (Dz. U. 2014 poz. 1309).

Utrzymuje się tendencja, zgodnie z którą biura usług płatniczych przy odnawianiu umów ubezpieczenia albo gwarancji zabezpieczających środki klientów częściej wybierają polisy

¹ W tym 30 biur, które zaraportowały zerową wartość transakcji.

ubezpieczeniowe zamiast umów gwarancji. Powodem takiego stanu rzeczy jest koszt obsługi poszczególnych form zabezpieczeń gromadzonych środków.

Liczba BUP, które przekazały do KNF umowy gwarancji albo polisy ubezpieczeniowe

Wyszczególnienie	IV kw. 2013 r.	I kw. 2014 r.	II kw. 2014 r.	III kw. 2014 r.	IV kw. 2014 r.
Gwarancje bankowe/ubezpieczeniowe	37	25	21	15	14
Polisy ubezpieczeniowe	952	1 059	1 081	958	952
Liczba biur, które powinny przesłać umowy gwarancji/polisy	1 315	1 331	1 336	1 356	1 356
% biur które przesyłały umowy gwarancji/polisy	75	81	83	72	71

Biura usług płatniczych, które przekazały KNF informację o liczbie i wartości przekazów pieniężnych zrealizowanych w IV kwartale 2014 r. wraz z polisami ubezpieczeniowymi albo gwarancjami (**łącznie 915 biur**) zrealizowały przekazy pieniężne na łączną kwotę 1 164,3 mln zł, natomiast wartość ich zabezpieczeń wyniosła 27,7 mln zł, **co stanowi 2,4% wartości zrealizowanych w tym kwartale transakcji płatniczych. Miesięcznie wykonały one przekazy o wartości 388,1 mln zł, a średni miesięczny poziom ochrony wyniósł 7,1%.**

W III kwartale 2014 r. średnia miesięczna wartość przekazów pieniężnych wynosiła 366,3 mln zł, a wartość zabezpieczeń 26,7 mln zł. Miesięczny poziom ochrony wyniósł w tym przypadku 7,3%.

W II kwartale 2014 r. średnia miesięczna wartość przekazów pieniężnych wynosiła 427,5 mln zł, a wartość zabezpieczeń 28,9 mln zł. Miesięczny poziom ochrony wyniósł w tym przypadku 6,75%.

W I kwartale 2014 r. średnia miesięczna wartość przekazów pieniężnych wynosiła 430,1 mln zł, a wartość zabezpieczeń 28,2 mln zł. Miesięczny poziom ochrony wyniósł w tym przypadku 6,6%.

W IV kwartale 2013 r. średnia miesięczna wartość przekazów pieniężnych wynosiła 408 mln zł, a wartość zabezpieczeń 26,8 mln zł. Miesięczny poziom ochrony wyniósł w tym przypadku 6,6%.

W III kwartale 2013 r. średnia miesięczna wartość przekazów wynosiła 435 mln zł, a wartość zabezpieczeń 25,6 mln zł. Miesięczny poziom ochrony wyniósł w tym przypadku 5,9%.

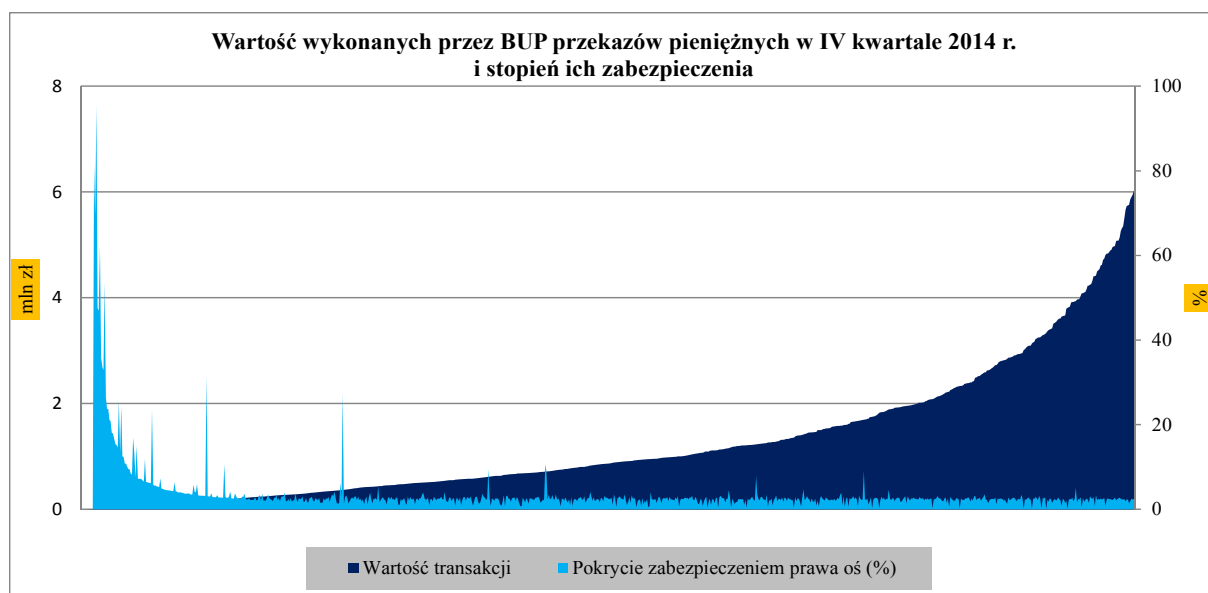
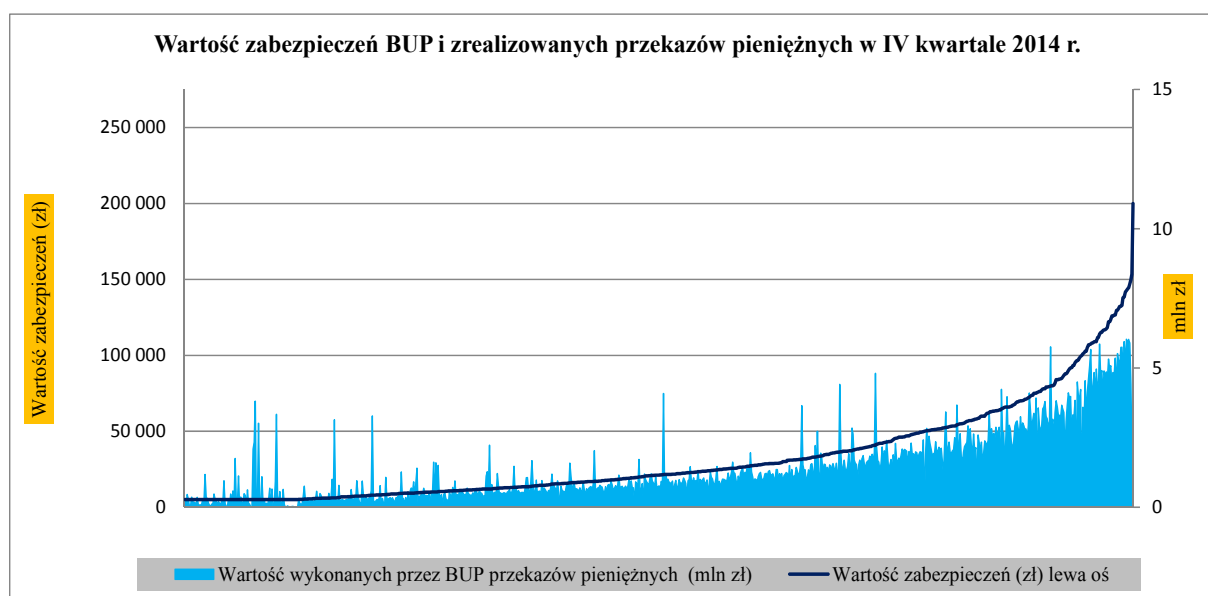
Poziom ochrony (w okresie miesięcznym) w IV kwartale 2014 r. był niższy od III kwartału 2014 r. (w którym poziom ochrony wyniósł 7,3%), ale zarazem najwyższy za okresy od IV kwartału 2013 r. (6,6%) do II kwartału 2014 r. (6,8%).

Aktualnie zawierane albo wznawiane przez BUP polisy ubezpieczeniowe albo umowy gwarancji bankowej albo ubezpieczeniowej posiadają niższy wskaźnik (0,6% zamiast 1,2%) kalkulacji minimalnej sumy gwarancyjnej, która w obecnym stanie prawnym nie może być niższa niż równowartość 1 200 EUR (pierwotnie kwotę tę ustalono na poziomie 18 000 EUR). **Niezależnie od obowiązujących w tym zakresie wymogów ustawowych, część BUP prowadzących działalność na szerszą skalę zawiera umowy gwarancji albo ubezpieczenia na kwoty istotnie przewyższające minimum ustawowe.**

Wartość przekazów pieniężnych oraz kwota zabezpieczona i kwota niepokryta przez polisy OC albo umowy gwarancji biur usług płatniczych (mln zł)

mln zł	wartość przekazów				zabezpieczone				niezabezpieczone			
	I kw. 2014	II kw. 2014	III kw. 2014	IV kw. 2014	I kw. 2014	II kw. 2014	III kw. 2014	IV kw. 2014	I kw. 2014	II kw. 2014	III kw. 2014	IV kw. 2014
kwartalnie	1 290	1 283	1 099	1 137	28	29	27	28	1 262	1 254	1 072	1 109
miesięcznie	430	428	366	360	28	29	27	28	402	418	339	332

W 554 biurach usług płatniczych relacja zabezpieczeń do wykonanych transakcji płatniczych kształtowała się na poziomie przewyższającym średnią (w 12 BUP przekraczała 50%). Biura te zrealizowały transakcje o łącznej wartości 628,5 mln zł, co stanowi 54,0% transakcji płatniczych zrealizowanych ogółem przez biura usług płatniczych (raportujące informacje kwartalne i posiadające ważne polisy/gwarancje) w IV kwartale 2014 r.

W ramach nowelizacji uup, która weszła w życie z dniem 7 października 2013 r., ustawodawca usunął z art. 125 ust. 6 uup wymóg, wedle którego biuro usług płatniczych obowiązane było przekazywać KNF **oryginały** dokumentów potwierdzających zawarcie umowy gwarancji bankowej albo ubezpieczeniowej albo umowy ubezpieczenia. W rezultacie, wiele biur usług płatniczych przekazuje obecnie do KNF ww. dokumenty w postaci kopii.

II. Działania nadzorcze wobec BUP

Biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia oraz analizę przekazywanych przez BUP informacji, kierując się zasadą proporcjonalności w kontekście ryzyka, generowanego przez biura po stronie systemu finansowego, KNF kontynuuje prowadzone działania nadzorcze wobec BUP, polegające na:

- 1) weryfikacji realizacji obowiązku przekazywania przez BUP oryginału albo uwierzytelnionej kopii umowy ubezpieczenia albo gwarancji, z uwzględnieniem ich zgodności z przepisami uup i wydanymi na jej podstawie rozporządzeniami wykonawczymi oraz terminowości realizacji tego obowiązku;
- 2) analizie przesyłanych informacji o liczbie i wartości wykonanych przekazów pieniężnych pod kątem przestrzegania ustawowych limitów wielkości obrotu;
- 3) informowaniu BUP o konieczności dostosowania rozmiaru prowadzonej działalności do ustawowych limitów albo przekształcenia się w KIP;
- 4) monitorowaniu terminowości przysyłania KNF danych sprawozdawczych;
- 5) kontroli terminowości realizacji przekazów pieniężnych w ramach zapoczątkowanego w lipcu 2013 r. 2-letniego cyklu ankietowego dla BUP (w sierpniu 2014 r. w ramach IV tury badania wysłane zostały formularze ankietowe do kolejnych 200 BUP – za okres obejmujący IV kwartał 2013 r. oraz I kwartał 2014 r.);
- 6) kierowaniu zaleceń do BUP, co do których na podstawie realizowanych badań ankietowych ustalono, że uzyskują ujemny wynik finansowy z tytułu prowadzenia działalności innej niż świadczenie usług płatniczych albo nie wykazują przychodów z tytułu prowadzenia tej innej działalności.

Należy dodać, że w związku z ograniczonymi możliwościami sprawowania przez KNF realnego nadzoru nad rynkiem usług płatniczych świadczonych przez biura usług płatniczych, w Ministerstwie Finansów trwają obecnie prace nad nowelizacją ustawy o usługach płatniczych w zakresie zmiany formy i zakresu nadzoru KNF nad biurami usług płatniczych (ostatnim opracowanym dokumentem jest projekt założeń z dnia 25 marca 2015 r. przekazany przez Ministerstwo Finansów pod obrady Komitetu Stałego Rady Ministrów w dniu 2 kwietnia br.).

C. Krajowe instytucje płatnicze (KIP)

I. Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w 2012 roku

W 2012 r. KNF udzieliła zezwoleń na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej trzem podmiotom, wymienionym poniżej:

- 1) **PayU S.A.** otrzymał zgodę KNF **27 listopada 2012 roku**,
- 2) **BillBird S.A.** otrzymał zgodę KNF **20 grudnia 2012 roku** (realizuje tylko przekazy pieniężne),
- 3) **Grupa Finansowa Expert Sp. z o.o.** otrzymała zgodę KNF **20 grudnia 2012 roku** (realizuje tylko przekazy pieniężne).

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w I kwartale 2013 r.

W I kwartale 2013 r. KNF udzieliła zezwoleń na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 5 podmiotom, wymienionym poniżej:

- 4) **England.pl Sp. z o.o.** otrzymał zgodę KNF **29 stycznia 2013 roku** (realizuje tylko przekazy pieniężne),
- 5) **Transfer24 Sp. z o.o.** otrzymał zgodę KNF **12 lutego 2013 roku** (realizuje tylko przekazy pieniężne),
- 6) **Oney Polska S.A. (dawny Accord Finance S.A.)** otrzymał zgodę KNF **12 marca 2013 roku**,
- 7) **Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService S.A.** otrzymał zgodę KNF **26 marca 2013 roku**,
- 8) **First Data Polska S.A. (FDP)** otrzymał zgodę KNF **26 marca 2013 roku**.

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w II kwartale 2013 r.

W II kwartale 2013 r. KNF udzieliła zezwoleń na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 4 kolejnym podmiotom, wymienionym poniżej:

- 9) **Grupa „Lew” S.A.** otrzymała zgodę KNF **23 kwietnia 2013 roku**,
- 10) **CashBill S.A.** otrzymał zgodę KNF **7 maja 2013 roku**,
- 11) **PayLane Sp. z o.o.** otrzymał zgodę KNF **21 maja 2013 roku**,
- 12) **Jax Sp. z o.o.** otrzymał zgodę KNF **18 czerwca 2013 roku** (realizuje tylko przekazy pieniężne).

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w III kwartale 2013 r.

W III kwartale 2013 r. KNF udzieliła zezwoleń na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 4 podmiotom, wymienionym poniżej:

- 13) **Walutaexpress Sp. z o. o.** otrzymała zgodę KNF **3 września 2013 roku**,
- 14) **Dotpay S.A.** otrzymał zgodę KNF **3 września 2013 roku**,
- 15) **Masspay S.A.** otrzymał zgodę KNF **17 września 2013 roku**,
- 16) **Diners Club Polska Sp. z o.o.** otrzymał zgodę KNF **17 września 2013 roku**.

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w IV kwartale 2013 r.

W IV kwartale 2013 r. KNF udzieliła zezwoleń na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 3 nowym podmiotom, wymienionym poniżej:

- 17) **Blue Media S.A.** otrzymała zgodę KNF **1 października 2013 roku**,
- 18) **BluePay SA.** otrzymał zgodę KNF **1 października 2013 roku**,
- 19) **Igoria Trade S.A.** otrzymała zgodę KNF **20 grudnia 2013 roku**.

W I kwartale 2014 r. KNF nie wydała żadnych nowych zezwoleń na świadczenie usług płatniczych przez KIP.

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w II kwartale 2014 r.

W II kwartale 2014 r. KNF udzieliła zezwoleń na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 5 nowym podmiotom, wymienionym poniżej:

- 20) **Monetia Sp. z o. o.** otrzymała zgodę KNF **29 kwietnia 2014 roku** (realizuje tylko przekazy pieniężne),
- 21) **Let Me Pay Sp. z o. o.** otrzymał zgodę KNF **29 kwietnia 2014 roku**,
- 22) **Żabka Finanse Sp. z o. o.** otrzymała zgodę KNF **27 maja 2014 roku** (realizuje tylko przekazy pieniężne),
- 23) **Kantor Polski S.A.** otrzymał zgodę KNF **27 maja 2014 roku**,
- 24) **PayPro S.A.** otrzymał zgodę KNF **10 czerwca 2014 roku**.

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w III kwartale 2014 r.

W III kwartale 2014 r. KNF udzieliła zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 1 podmiotowi, wymienionemu poniżej:

- 25) **Profeska S.A.** otrzymała zgodę KNF **8 lipca 2014 roku** (realizuje tylko przekazy pieniężne).

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w IV kwartale 2014 r.

W IV kwartale 2014 r. KNF udzieliła zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 3 podmiotom, wymienionym poniżej:

- 26) **InPost Finanse Sp. z o. o.** otrzymał zgodę KNF **21 października 2014 roku**,
- 27) **Krajowy Integrator Płatności S.A.** otrzymał zgodę KNF **4 listopada 2014 roku**,
- 28) **eCard S.A.** otrzymał zgodę KNF **18 listopada 2014 roku**.

II. Charakterystyka krajowych instytucji płatniczych

Wszystkie krajowe instytucje płatnicze, wpisane do rejestru KNF do końca 2014 r. spełniają definicję hybrydowych instytucji płatniczych. Oznacza to, że poza świadczeniem usług płatniczych świadczą one również inną (niepłatniczą) działalność gospodarczą – zgodnie z art. 74 ust. 1 uup.

GRUPA A

Krajowe instytucje płatnicze, które jednocześnie działają jako agent rozliczeniowy na podstawie zgody Prezesa NBP (kapitał założycielski w kwocie co najmniej 125 tys. EUR):

First Data Polska S.A

PayU S.A.

eService Sp. z o. o.

eCard S.A.

CashBill S.A.

Dotpay S.A.

GRUPA B

Krajowe instytucje płatnicze, które świadczą kilka usług płatniczych (kapitał założycielski w wysokości co najmniej 125 tys. EUR):

Oney Polska S.A

Grupa 'Lew' S.A.

Pay Lane Sp. z o. o.

Walutaexpress Sp. z o. o.

Diners Club Polska Sp. z o. o.

Blue Media S.A.

PayPro S.A.

BluePay S.A.

Igoria Trade S.A.

Let Me Pay Sp. z o. o.

Kantor Polski S.A.

InPost Finanse Sp. z o. o.

Krajowy Integrator Płatności S.A.

GRUPA C

Krajowe instytucje płatnicze, które świadczą wyłącznie usługę przekazu pieniężnego (kapitał założycielski w wysokości co najmniej 20 tys. EUR):

Monetia Sp. z o. o.

BillBird S.A.

Grupa Finansowa Expert Sp. z o. o.

England.pl Sp. z o. o.

Transfer24 Sp. z o. o.

Profeskasa S.A.

Jax Sp. z o. o.

Żabka Finanse Sp. z o. o.

III. Informacja o sytuacji finansowej KIP

W kolejnych kwartałach, w miarę wydawania nowych zezwoleń przez KNF, informacja sprawozdawcza o sytuacji KIP obejmuje dane dotyczące rosnącej grupy podmiotów, świadczących usługi płatnicze, tj.:

- na koniec IV kwartału 2012 r. dane dotyczyły 3 KIP;
- na koniec I kwartału 2013 r. dane dotyczyły 8 KIP;
- na koniec II kwartału 2013 r. dane dotyczyły 12 KIP;
- na koniec III kwartału 2013 r. dane dotyczyły 15 KIP;
- na koniec IV kwartału 2013 r. oraz I kwartału 2014 r. dane dotyczyły 18 KIP²;
- na koniec II kwartału 2014 r. dane dotyczyły 22 KIP³;
- na koniec III kwartału 2014 r. dane dotyczyły 24 KIP;
- na koniec IV kwartału 2014 r. dane dotyczyły 27 KIP;

1. Fundusze własne krajowych instytucji płatniczych

Fundusze własne krajowych instytucji płatniczych (po pomniejszeniach wynikających z przepisów uup) wyniosły łącznie na koniec IV kwartału 2014 r. 275,7 mln zł (wobec 329,9 mln zł w III kwartale 2014 r.). Złożyły się na nie fundusze własne (502,3 mln zł) oraz pomniejszenia tych funduszy (226,6 mln zł) o pozycje wymienione w uup i wyszczególnione w poniższej tabeli.

² 19 wydanych zezwoleń, 18 KIP prowadzących działalność w zakresie świadczenia usług płatniczych.

³ 24 wydane zezwolenia, 23 KIP prowadzące działalność w zakresie świadczenia usług płatniczych, w tym 1 podmiot, który uzyskał zezwolenie w II kwartale 2014 r., ale nie przekazał danych sprawozdawczych do KNF poprzez system Portal.

W związku z wejściem w życie z dniem 7 października 2013 r. ustawy z dnia 12 lipca 2013 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw, na podstawie art. 76 ust. 2 pkt 4 uup, począwszy od IV kwartału 2013 r. krajowe instytucje płatnicze zaliczają do funduszy własnych „zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów”.

Zestawienie funduszy własnych KIP (w zł)

Pozycja	IV kw. 2013 r.	I kw. 2014 r.	II kw. 2014 r.	III kw. 2014 r.	IV kw. 2014 r.
Fundusze własne, w tym:	304 217 603	329 027 353	357 060 393	363 127 586	502 310 885
- kapitał założycielski	295 311 675	295 311 675	321 742 324	327 304 664	466 520 594
- kapitał z aktualizacji wyceny	0	0	1 785 258	1 785 258	1 785 258
- niepodzielony zysk z lat ubiegłych	3 809 972	18 547 674	2 317 504	6 681 636	6 770 818
- zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego	5 095 956	15 168 004	31 215 307	27 356 028	27 234 215
Pomniejszenia funduszy własnych:	35 330 325	35 935 402	33 503 984	33 215 269	226 575 485
- akcje lub udziały własne posiadane przez instytucję płatniczą, wycenione według wartości bilansowej, pomniejszone o odpisy spowodowane trwałą utratą ich wartości	0	0	0	0	5 151 000
- wszelkie zobowiązania z tytułu emisji akcji uprzywilejowanych	0	0	0	0	0
- wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej	31 219 302	30 507 675	30 237 466	29 803 160	35 463 192
- strata z lat ubiegłych	4 111 023	3 878 383	2 505 255	2 505 255	184 328 990
- strata w trakcie zatwierdzania	0	972 044	0	0	75 394
- strata netto bieżącego okresu	0	577 300	761 263	906 854	1 556 909
Fundusze własne (po pomniejszeniach)	268 887 278	293 091 951	323 556 409	329 912 317	275 735 400

Spadek funduszy własnych (po pomniejszeniach) w IV kwartale 2014 r. o 54,2 mln zł (tj. o 16,4%) wynika głównie ze wzrostu pozycji „strata z lat ubiegłych” (o 181,8 mln zł). W tym okresie pozycja „kapitał założycielski” zwiększyła się o 139,2 mln zł.

Zgodnie z uregulowaniami uup, wysokość funduszy własnych krajowej instytucji płatniczej nie może być niższa od minimalnej wartości kapitału założycielskiego, jaka wymagana jest do skutecznego wystąpienia z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze KIP albo kwoty obliczonej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2011 r. w sprawie metody obliczania kwoty, o której mowa w art. 76 ust. 4 pkt 2 ustawy o usługach płatniczych.

We wszystkich kwartałach 2014 r. fundusze własne (po pomniejszeniach) analizowanych KIP były znacząco wyższe od wymaganego dla nich kapitału założycielskiego.

W IV kwartale 2014 r. kredytów płatniczych udzieliły dwie krajowe instytucje płatnicze. Łączna wartość udzielonych kredytów płatniczych wyniosła 37,8 mln zł, były to kredyty w zdecydowanej większości wyrażone w PLN (99,5%) z pierwotnym terminem udzielenia (99,3%) do 1 miesiąca.

Na podstawie art. 76 ust. 5 uup, wymogi w zakresie wysokości wymaganych funduszy własnych dla KIP, udzielających w ramach świadczenia usług płatniczych kredytów płatniczych są wyższe o 5% całkowitej wartości kredytów, udzielonych przez dany KIP w ciągu ostatniego roku obrotowego. Dwie krajowe instytucje płatnicze, udzielające kredytów płatniczych, posiadały fundusze w wysokości wystarczającej do świadczenia tego rodzaju usług i odpowiadają podwyższonym wymogom, o których mowa w powołanym powyżej przepisie.

2. Wartość posiadanych środków pieniężnych

Krajowe instytucje płatnicze na koniec IV kwartału 2014 r. posiadały środki płynne w wysokości 420,7 mln zł (wobec 430,3 mln zł na koniec III kwartału 2014 r.).

Wartość posiadanych finansowych środków płynnych (zł)

Pozycja	IV kw. 2013 r.	I kw. 2014 r.	II kw. 2014 r.	III kw. 2014 r.	III kw. 2014 r.
Środki płynne:	382 010 767	476 492 393	433 473 937	430 335 613	420 687 019
- środki pieniężne w kasie	2 081 764	2 457 866	1 918 564	13 653 244	5 194 845
- rachunek bieżący nostro	371 465 909	466 304 695	419 599 108	406 411 055	402 905 912
- należności od podmiotów, którym można przypisać wagę ryzyka kredytowego w metodzie standardowej 0%, 20% lub 50%, z terminem płatności do 7 dni	8 463 094	7 729 832	11 956 264	10 271 314	12 586 261
- instrumenty dłużne o niskim ryzyku w kwocie możliwej do uzyskania w ciągu 7 dni	0	0	0	0	0
- papiery wartościowe uznane jako zabezpieczenie przez NBP	0	0	0	0	0

3. Informacja o wykonanych transakcjach płatniczych

W IV kwartale 2014 r. krajowe instytucje płatnicze wykonały 146,6 mln transakcji płatniczych o łącznej wartości 15,5 mld zł⁴ (w III kwartale 2014 r. odpowiednio: 132,4 mln transakcji o łącznej wartości 13,9 mld zł).

Średnia wartość pojedynczej transakcji płatniczej wyniosła 105,6 zł (dla porównania: w IV kwartale 2013 r. 108 zł, w I kwartale 2014 r. 102 zł, w II kwartale 2014 r. 103 zł, a w III kwartale 2014 r. 105 zł).

Zdecydowana większość transakcji płatniczych (w IV kwartale 2014 r. ok. 80%) zrealizowana została przez 6 krajowych instytucji płatniczych (Grupa A), które jednocześnie działają jako agenci rozliczeniowi na podstawie zgody Prezesa NBP. Obrazuje to poniższa Tabela.

⁴ W IV kwartale 2014 r. jeden KIP nie wykonywał transakcji płatniczych.

KIP	Liczba transakcji (tys. sztuk)				Wartość transakcji (mln zł)				Opłaty i prowizje (tys. zł)			
	I kw. 2014 r.	II kw. 2014 r.	III kw. 2014 r.	IV kw. 2014 r.	I kw. 2014 r.	II kw. 2014 r.	III kw. 2014 r.	IV kw. 2014 r.	I kw. 2014 r.	II kw. 2014 r.	III kw. 2014 r.	IV kw. 2014 r.
GRUPA A	106 743,9	114 275,4	116 566,5	127 316,0	10 342,2	11 057,3	11 209,1	12 372,9	156 007,7	167 347,5	123 629,6	136 556,3
GRUPA B	3 513,4	3 669,7	7 973,5	10 318,8	750,0	740,8	1 381,2	1 733,6	8 160,2	8 341,1	16 786,3	19 158,9
GRUPA C	5 728,4	7 588,8	7 853,1	8 930,4	760,5	1 102,1	1 313,3	1 377,1	12 601,2	16 374,7	14 608,4	19 163,6

W IV kwartale 2014 r. transakcje płatnicze w walucie innej niż PLN zrealizowało 9 (w III kwartale 2014 r. 7) krajowych instytucji płatniczych na łączną kwotę 101,1 mln zł (69,5 mln zł w III kwartale), jednak ich udział w ogólnej wartości wykonanych transakcji jest marginalny (0,65%).

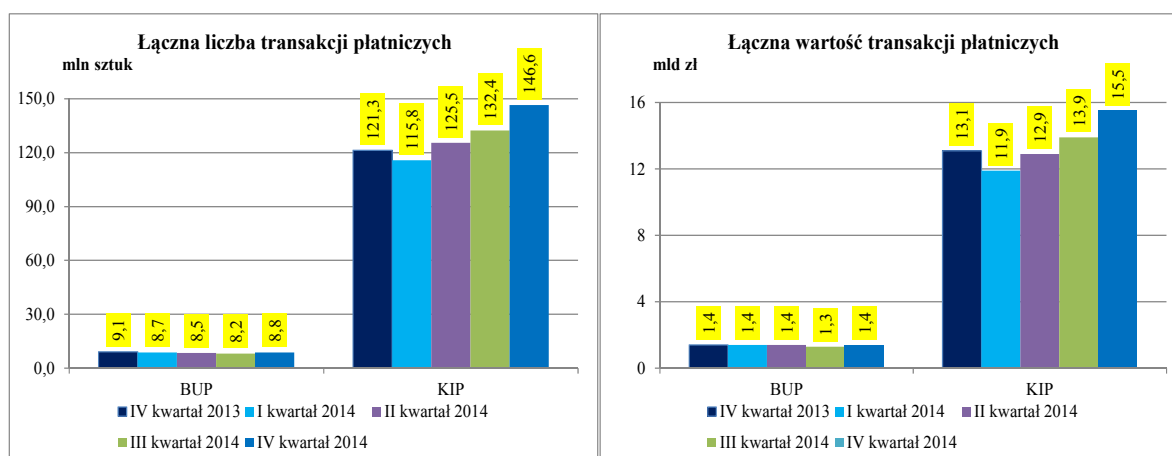
Średnia wartość pobieranych przez KIP opłat i prowizji za realizację pojedynczej transakcji płatniczej w IV kwartale 2014 r. wyniosła 1,19 zł, w III kwartale 2014 r. 1,17 zł, w II kwartale 2014 r. 1,53 zł, a w I kwartale 2014 r. 1,52 zł.

Analiza danych dotyczących krajowego rynku usług płatniczych, którymi dysponuje KNF, prowadzi do wniosku, że pozycja dominująca w tym obszarze należy do 6 KIP o ugruntowanej pozycji, które prowadzą działalność płatniczą na szeroką skalę.

Przeciętna marża w sektorze krajowych instytucji płatniczych wyniosła 1,13%. W I i II kwartale marża wyniosła 1,49%, a w III kwartale 1,11%.

Jak wynika z wykresów widocznych poniżej, łączna liczba i wartość transakcji, zrealizowanych w IV kwartale 2014 r. przez 26 KIP, była znacząco wyższa aniżeli skala działalności łącznie 1 156 zarejestrowanych na dzień 31 grudnia 2014 r. BUP, które przekazały do KNF informacje sprawozdawcze za wskazany okres. Ponadto, wraz z uzyskiwaniem przez nowe podmioty zezwoleń na prowadzenie działalności w charakterze krajowych instytucji płatniczych, w kolejnych kwartałach wzrasta dysproporcja pomiędzy skalą działalności KIP a BUP, mierzona łączną liczbą oraz łączną wartością wykonywanych przez te podmioty transakcji.

Porównanie łącznej liczby i wartości transakcji płatniczych zrealizowanych przez BUP i KIP między IV kwartałem 2013 r. a IV kwartałem 2014 r.⁵

⁵ Zestawienie przygotowano na podstawie informacji sprawozdawczych uzyskanych od 1.086 BUP za IV kwartał 2013 r., 1.037 BUP za I kwartał 2014 r., 1.041 BUP za II kwartał 2014 r., 1.062 BUP za III kwartał 2014 r. i 1 156 BUP za IV kwartał 2014 r. oraz od 18 KIP za IV kwartał 2013 r. i I kwartał 2014 r., 21 KIP za II kwartał 2014 r., 22 KIP za III kwartał 2014 r. oraz 26 KIP za IV kwartał 2014 r.

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
Plac Powstańców Warszawy 1
00-950 Warszawa

tel. (+48 22) 262-50-00
fax (+48 22) 262-51-11 (95)
e-mail: knf@knf.gov.pl

www.knf.gov.pl